

Ministerieel besluit van 25 november 2016 (BS 18 januari 2017) tot uitvoering van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013¹

[Bijlagen](#) (bij het MB)
[Volledig opschrift wijzigingsbesluiten](#)

Hoofdstuk 1. Definities

Artikel 1. In dit besluit wordt verstaan onder:

- 1° beroepskwalificatie: een kwalificatie die wordt gestaaft door een opleidingstitel, een bekwaamheidsattest als vermeld in punt 1.1 van bijlage 1, die bij dit besluit is gevoegd, of beroepservaring;
- 2° beroepservaring: de daadwerkelijke en geoorloofde voltijdse of gelijkwaardige deeltijdse uitoefening van het betrokken beroep in een lidstaat;
- 3° lidstaat: een lidstaat van de Europese Unie;
- 4° opleidingstitel: een diploma, een certificaat of een andere titel die door een volgens de wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen van een lidstaat aangewezen autoriteit, is afgegeven ter afsluiting van een overwegend in de Gemeenschap gevolgde beroepsopleiding. Als dat niet van toepassing is, wordt de volgende opleidingstitel met een opleidingstitel gelijkgesteld: elke in een derde land afgegeven opleidingstitel, wanneer de houder ervan in het betrokken beroep een beroepservaring van drie jaar heeft op het grondgebied van de lidstaat die de betrokken opleidingstitel heeft erkend en indien die lidstaat deze beroepservaring bevestigt.

Hoofdstuk 2. Beroepskwalificatie

Afdeling 1. Bekwaamheidsattest

Onderafdeling 1. Attest kennismaken met de gezinsopvang

Art. 2. Het attest van het volgen van de module "kennismaken met de gezinsopvang", vermeld in artikel 11 van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013, toont aan dat de houder ervan de volgende leerinhouden gevolgd heeft:

- 1° de specifieke aspecten van de gezinsopvang: de impact op de gezinssituatie, het financiële aspect, de organisatie en de taken van een kinderbegeleider, en de competenties;
- 2° de belastende en faciliterende factoren voor de job van kinderbegeleider gezinsopvang.

Een instantie die een attest uitreikt, voldoet aan de volgende criteria:

- 1° duurzaam zijn;
- 2° opleiders met voldoende kennis en ervaring hebben;
- 3° toegankelijk zijn zodat een opleiding gecombineerd kan worden met werk;

---

¹ gewijzigd bij ministerieel besluit van 15 december 2017 (BS 7 februari 2018), 11 oktober 2018 (BS 5 november 2018) en 21 mei 2019 (BS ...)

- 4° geografisch voldoende verspreid zijn;
- 5° betaalbaar zijn;
- 6° een beleid rond de erkenning van verworven competenties realiseren;
- 7° een interne controle-instantie hebben;
- 8° een externe controle-instantie hebben.

De instanties die een attest als vermeld in het eerste lid, kunnen uitreiken, zijn de instanties opgenomen in punt 1 van bijlage 2, die bij dit besluit is gevoegd.

Onderafdeling 2. Attest werken in de kinderopvang

Art. 3. Het attest van het volgen van de module “werken in de kinderopvang”, vermeld in artikel 73, tweede lid, van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013, toont aan dat de houder ervan de volgende leerinhouden gevolgd heeft:

- 1° professioneel opvoeden van kinderen: basisbehoeften van jonge kinderen, begeleidingsstijl;
- 2° samenwerken met gezinnen, het gezin als partner in de opvoeding;
- 3° verzorgende aspecten: gezonde voeding, veiligheid, verzorging, levensreddend handelen.

Een instantie die een attest uitreikt, voldoet aan de criteria, vermeld in artikel 2, tweede lid.

De instanties die een attest als vermeld in het eerste lid, kunnen uitreiken, zijn de instanties opgenomen in punt 1 van bijlage 2, die bij dit besluit is gevoegd.

Onderafdeling 3. Attest kennis van levensreddend handelen

Art. 4. In dit artikel wordt verstaan onder richtlijnen van de Europese Reanimatieraad: de richtlijnen van de European Resuscitation Council, gepubliceerd op de website van de European Resuscitation Council.

Het attest van kennis van levensreddend handelen bij kinderen, vermeld in artikel 40, §2, eerste lid, 4°, en artikel 43, §2, eerste lid, 3°, van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013, toont aan dat de houder ervan een opleiding van minstens drie uur met de volgende leerinhouden gevolgd heeft:

- 1° een theoretisch deel, waarbij de typische gevaren voor baby's en peuters, de basisprincipes van de eerste hulp, het stappenplan van reanimatie volgens de geldende richtlijnen van de Europese Reanimatieraad en het bewustzijn, de ademhaling en de bloedcirculatie van baby's en peuters aan bod komen;
- 2° een praktisch deel, waarbij ruim de tijd gegeven wordt om te oefenen en waarbij het inoefenen van reanimatie van baby's en peuters op baby- en peuterreanimatiepoppen, de handelingen bij verslikken en stikken, en de veiligheidshouding aan bod komen.

Een instantie die een attest van levensreddend handelen uitreikt, zorgt ervoor dat de opleiding wordt gegeven door een persoon die:

- 1° een van de volgende opleidingstitels of bekwaamheidsattesten heeft:
  - a) een masterdiploma of een diploma van universitair onderwijs Geneeskunde;

- b) een bachelordiploma of een diploma hoger onderwijs van één cyclus Verpleegkunde, of een diploma van gegradueerde in de verpleegkunde of een diploma van het derde jaar van de vierde graad van de studierichting Verpleegkunde, of een bachelordiploma of een diploma hoger onderwijs van één cyclus Vroedkunde, of een diploma van gegradueerde in de vroedkunde;
  - c) een geldig brevet Hulpverlener-Ambulancier. De hulpverlener-ambulancier is bovendien drager van een onderscheidingsteken, uitgereikt door de FOD Volksgezondheid, en heeft drie jaar ervaring in het kader van de dringende geneeskundige hulpverlening;
  - d) een opleidingstitel die ten opzichte van de opleidingstitel, vermeld in punt a) en b), als gelijkwaardig erkend is als vermeld in de wet betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen, gecoördineerd op 10 mei 2015;
- 2° theoretische en praktische kennis van levensreddend handelen bij kinderen heeft volgens de actueel geldende richtlijnen van de Europese Reanimatieraad;
- 3° ervaring in het aanleren van levensreddend handelen heeft volgens de actueel geldende richtlijnen van de Europese Reanimatieraad.

De instanties die een attest als vermeld in het tweede lid, kunnen uitreiken, zijn de instanties opgenomen in punt 2 van bijlage 2, die bij dit besluit is gevoegd.

Onderafdeling 4. Attest kennis organisatorisch beheer

Art. 5. Het attest van de kennis om een kinderopvanglocatie organisatorisch te beheren, vermeld in artikel 8, 1°, van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013, toont aan dat de houder ervan de volgende leerinhouden, die specifiek gericht zijn op de kinderopvang, gevolgd heeft voor het volgende aantal uren, hetzij lesuren, hetzij uren die de cursist geacht wordt aan de studie te spenderen:

- 1° de principes en de opmaak van een ondernemingsplan met de essentiële onderdelen ervan, zoals aangegeven in het Startkompas van het Agentschap Ondernemen, voor minstens zestien uur;
- 2° de basisprincipes voor het voeren van een boekhouding, van fiscaliteit en van steun- en financieringsmaatregelen, de principes van kasplanning en de toepassing ervan in het kasboek, voor minstens twaalf uur;
- 3° de basiskennis van de verschillende ondernemingsvormen, voor minstens vier uur;
- 4° de basiskennis van de verschillende sociaalrechtelijke statuten en van het arbeidsrecht, voor minstens vier uur;
- 5° de kennis van de verschillende prijssettings, voor minstens vier uur.

Een instantie die een attest uitreikt, voldoet aan de criteria, vermeld in artikel 2, tweede lid.

De instanties die een attest als vermeld in het eerste lid, kunnen uitreiken, zijn de instanties opgenomen in punt 3 van bijlage 2, die bij dit besluit is gevoegd.

Het kwalificatiebewijs, vermeld in artikel 8, 2°, van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013, is een van de attesten, vermeld in de lijst van bekwaamheidsattesten en opleidingstitels, opgenomen in punt 5 van bijlage 3, die bij dit besluit is gevoegd.

Onderafdeling 5. Attest kennis Nederlands

Art. 6. De attesten, vermeld in de lijst van opleidingstitels en bekwaamheidsattesten opgenomen in punt 6 van bijlage 3, die bij dit besluit is gevoegd, kunnen beschouwd worden als een attest van actieve kennis van het Nederlands als vermeld in artikel 40, §2, eerste lid, 3° en artikel 43, §3 van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013.

Afdeling 2. Opleidingstitel

Art. 7. Het kwalificatiebewijs voor de verantwoordelijke, vermeld in artikel 40, §2, eerste lid, 5°, van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013, is een van de opleidingstitels, vermeld in punt 1, 2 of 4 van bijlage 3, die bij dit besluit is gevoegd. Het kwalificatiebewijs voor de kinderbegeleider, vermeld in artikel 43, §2, eerste lid, 4°, a), van het voormelde besluit, is een van de opleidingstitels, vermeld in punt 3 of 4 van bijlage 3, die bij dit besluit is gevoegd.

Er zijn verschillende mogelijke opleidingstitels naargelang het gaat om een verantwoordelijke voor maximaal achttien kinderopvangplaatsen of een verantwoordelijke voor meer dan achttien kinderopvangplaatsen.

Art. 8. Het bewijs van een kwalificerend traject, vermeld in artikel 43, §2, eerste lid, 4°, b), van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013, is een inschrijvingsbewijs van maximaal drie jaar oud voor een opleiding die leidt tot het behalen van een opleidingstitel als vermeld in punt 3 van bijlage 3, die bij dit besluit is gevoegd.

[Opgeheven²: afdeling 3, die bestaat uit onderafdeling 1, artikel 9, onderafdeling 2, artikel 10 en 11, en onderafdeling 3, artikel 12 tot en met 16, wordt opgeheven.]

Hoofdstuk 4. Voorwaarden voor een veilig bed

Art. 17. Een veilig bed als vermeld in artikel 20 van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013, voldoet aan een van de volgende voorwaarden:

- 1° het bed is gemarkeerd met vermelding van de EN-Europese norm 716 of de wieg is gemarkeerd met vermelding van de EN-Europese norm 1130;
- 2° het bed of de wieg voldoet aan een gelijkwaardig veiligheidsniveau als nagestreefd door de norm, vermeld in punt 1°, waarvan de voorschriften opgenomen in bijlage 4, die bij dit besluit is gevoegd.

Hoofdstuk 5. Modellen voor brandveiligheid, slaaphouding en medische geschiktheid

Art. 18. De brandveiligheidsattesten A, B en C, vermeld in artikel 23, tweede lid, van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013, worden opgemaakt volgens de modellen, opgenomen in bijlage 5, 6 en 7, die bij dit besluit zijn gevoegd.

---

² Afdeling 3. Schriftelijke verklaring en erkenning van beroepskwalificatie, bestaande uit art 9 t.e.m. 16, opgeheven bij MB van 21.05.2019 (inwerking 10 dagen na publicatie MB 21.05.2019)

Art. 19. Het attest over de slaaphouding, vermeld in artikel 24, §2, van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013, wordt opgemaakt volgens het model, opgenomen in bijlage 8, die bij dit besluit is gevoegd.

Art. 20. De attesten A en B van medische geschiktheid, vermeld in artikel 40, §2, eerste lid, 2°, a) en b), artikel 43, §2, eerste lid, 2°, a) en b), en artikel 45, eerste lid, 2°, a) en b), van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013, worden opgemaakt volgens de modellen, opgenomen in bijlage 9 en 10, die bij dit besluit zijn gevoegd.

Hoofdstuk 5/1. Norm voor pedagogische kwaliteit ^[3]

Art. 20/1. ^[4] De norm voor pedagogische kwaliteit, vermeld in artikel 31, §3, van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013, bestaat uit een score op al de volgende dimensies van pedagogische kwaliteit:

- 1° het welbevinden van het kind;
- 2° de betrokkenheid van het kind;
- 3° de emotionele ondersteuning van het kind door de kinderbegeleider;
- 4° de educatieve ondersteuning van het kind door de kinderbegeleider;
- 5° de omgeving;
- 6° gezinnen en diversiteit.

Onder de dimensie omgeving, vermeld in het eerste lid, 5°, wordt verstaan: een toegankelijke en stimulerende indeling van de opvangruimtes voor de kinderen met een gevarieerd aanbod aan materialen en activiteiten en een doeltreffende organisatie van tijd en personeel voor de kinderen zoals regelmaat in de dagindeling en continuïteit in de begeleiding.

Onder de dimensie gezinnen en diversiteit, vermeld in het eerste lid, 6°, wordt verstaan: het samenwerken en communiceren met gezinnen, inspraak geven aan en ondersteunen van gezinnen met respect voor de eigenheid van elk gezin.

De organisator krijgt voor elke dimensie een score 1, 2, 3 of 4 op basis van de volgende schaal:

- 1° een score 1 staat voor onvoldoende;
- 2° een score 2 staat voor nipt voldoende;
- 3° een score 3 staat voor goed;
- 4° een score 4 staat voor uitstekend.

De organisator moet voor elke dimensie een score van minstens 2 behalen. Als een organisator op een dimensie een score 2 behaalt, dan levert hij een inspanning om minstens een score 3 te behalen.

Hoofdstuk 6. Slotbepaling

Art. 21. Het ministerieel besluit van 27 februari 2014 ter uitvoering van artikel 8, 11, 40, 43 en 73, van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013, wat betreft de kwalificatiebewijzen en

³ ingevoegd bij besluit van 15 december 2017, inwerkingtreding 1 april 2018

⁴ art 20/1 ingevoegd bij besluit van 15 december 2017, inwerkingtreding 1 april 2018

attesten, gewijzigd bij de ministeriële besluiten van 23 mei 2014 en 24 april 2015, wordt opgeheven.

Bijlagen bij dit besluit

Bijlage 1. [Beroepskwalificatie](#) als vermeld in artikel 1, 1°, art. 9, lid 2, 1°, art. 13, lid 3, 1° en 2° en art. 13, lid 4,

Bijlage 2. Lijst met [instanties](#) als vermeld in artikel 2, derde lid, artikel 3, derde lid, artikel 4, vierde lid, artikel 5, derde lid

Bijlage 3. Lijst met [opleidingstitels](#) en bekwaamheidsattesten als vermeld in artikel 5, vierde lid, artikel 6, artikel 7, eerste lid, artikel 8

Bijlage 4. Voorschriften voor een veilig [bed](#) of een veilige wieg als vermeld in artikel 17, 2°

Bijlage 5. Model van brandveiligheidsattest A voor kinderopvanglocaties als vermeld in artikel 18

Bijlage 6. Model van brandveiligheidsattest B voor kinderopvanglocaties als vermeld in artikel 18

Bijlage 7. Model van brandveiligheidsattest C voor kinderopvanglocaties als vermeld in artikel 18

Bijlage 8. Model van attest over de slaaphouding als vermeld in artikel 19

Bijlage 9. Model van attest A van medische geschiktheid als vermeld in artikel 20

Bijlage 10. Model van attest B van medische geschiktheid als vermeld in artikel 20

Bijlage 2

De contactgegevens van de instanties voor attest levensreddend handelen vind je op de website van Kind en Gezin: <http://www.kindengezin.be/opleidingen-en-infosessies/sector-en-partners/door-andere-organisaties/kinderopvang/#Levensreddend-handelen-ki>

Bijlage 5 tot en met 10 (formulieren)

Bijlage 5 tot en met 10 zijn formulieren. Je vindt het (invulbare) formulier op de website van Kind en Gezin: <http://www.kindengezin.be/kinderopvang/sector-babys-en-peuters/procedures-formulieren-software/procedures-en-formulieren/>

Bijlage 1. Beroepskwalificatie als vermeld in artikel 1, 1°, art. 9, lid 2, 1°, art. 13, lid 3, 1° en 2° en art. 13, lid 4,

De beroepskwalificaties worden in de volgende niveaus ingedeeld:

1. een bekwaamheidsattest dat is afgegeven door een overeenkomstig de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen aangewezen bevoegde autoriteit van de lidstaat van oorsprong, nadat men:
  - 1.1 hetzij een opleiding heeft genoten die niet wordt afgesloten met een certificaat of diploma zoals bedoeld onder punt 2, 3, 4 of 5, hetzij een specifiek examen zonder voorafgaande opleiding heeft afgelegd, hetzij het beroep tijdens de voorafgaande tien jaren gedurende drie opeenvolgende jaren voltijds of gedurende een gelijkwaardige periode deeltijds in een lidstaat heeft uitgeoefend;
  - 1.2 hetzij op het niveau van het primair of secundair onderwijs een algemene opleiding heeft genoten, waaruit blijkt dat de houder over een zekere algemene ontwikkeling beschikt;
2. een certificaat ter afsluiting van een cyclus van secundair onderwijs:
  - 2.1 hetzij van algemene aard, aangevuld met een andere dan de onder punt 4 bedoelde studiecycclus of beroepsopleiding en/of met de beroepsstage of praktijkervaring die als aanvulling op deze studiecycclus vereist is;
  - 2.2 hetzij van technische of beroepsmatige aard, in voorkomend geval aangevuld met een studiecycclus of beroepsopleiding zoals bedoeld onder punt 2.1, en/of met de beroepsstage of praktijkervaring die als aanvulling op deze studiecycclus vereist is;
3. een diploma ter afsluiting van:
  - 3.1 hetzij een opleiding op het niveau van postsecundair onderwijs dat verschilt van het onder 4 en 5 bedoelde niveau en ten minste 1 jaar duurt, dan wel, in geval van een deeltijdse opleiding, een daaraan gelijkwaardige duur heeft, en waarvoor als een van de toelatingsvoorwaarden in de regel geldt dat men de studiecycclus van secundair onderwijs moet hebben voltooid die voor de toegang tot het universitair of hoger onderwijs vereist is of een volledige equivalente schoolopleiding van secundair niveau, alsook de beroepsopleiding die eventueel als aanvulling op deze cyclus van postsecundair onderwijs vereist is;
  - 3.2 hetzij een gereguleerde opleiding of, in het geval van gereguleerde beroepen, een beroepsopleiding met een bijzondere structuur waarbij competenties worden aangereikt die verder gaan dan wat niveau 2 verstrekt, die gelijkwaardig is aan het in punt 3.1 vermelde opleidingsniveau, indien deze opleiding tot een vergelijkbare beroepsbekwaamheid opleidt en op een vergelijkbaar niveau van verantwoordelijkheden en taken voorbereidt, mits het diploma vergezeld gaat van een certificaat van de lidstaat van oorsprong;

4. een diploma dat bewijst dat de aanvrager een postsecundaire opleiding met een duur van ten minste drie jaar en ten hoogste vier jaar of met een daaraan gelijkwaardige duur in geval van een deeltijdse opleiding heeft afgesloten, die daarnaast kan worden uitgedrukt in een daaraan gelijkwaardig aantal ECTS-studiepunten behaald aan een universiteit of een instelling voor hoger onderwijs of aan een andere instelling met hetzelfde opleidingsniveau, en dat, in voorkomend geval, bewijst dat hij de beroepsopleiding die als aanvulling op de postsecundaire opleiding vereist is, met succes heeft afgesloten;
5. een diploma dat bewijst dat de aanvrager een postsecundaire opleiding met een duur van ten minste vier jaar of met een daaraan gelijkwaardige duur in geval van een deeltijdse opleiding heeft afgesloten, die daarnaast kan worden uitgedrukt in een daaraan gelijkwaardig aantal ECTS-studiepunten, behaald aan een universiteit of een instelling voor hoger onderwijs of aan een andere instelling met hetzelfde opleidingsniveau en dat, in voorkomend geval, bewijst dat hij de beroepsopleiding die als aanvulling op de postsecundaire opleiding vereist is, met succes heeft afgesloten.

[Terug naar opsomming Bijlagen](#)

Bijlage 2. Lijst met instanties als vermeld in artikel 2, derde lid, artikel 3, derde lid, artikel 4, vierde lid, artikel 5, derde lid

1. Instanties die een attest van het volgen van de module 'kennismaken met de gezinsopvang' of van de module 'werken in de kinderopvang' kunnen uitreiken

- 1.1 CVO LBC NVK Antwerpen;
- 1.2 Stedelijk CVO Encora (vroeger: Sité Antwerpen);
- 1.3 CVO Technicum Noord-Antwerpen;
- 1.4 CVO VSPW Mol;
- 1.5 CVO Techn. scholen Mechelen;
- 1.6 CVO LBC-NVK Turnhout;
- 1.7 CVO Tanera Aalst;
- 1.8 VSPW Gent;
- 1.9 CVO Kisp (Campus Oudenaarde (VAZOV));
- 1.10 Qrios (vroeger, VSPW Hasselt);
- 1.11 CVO CTT Limburg;
- 1.12 IVO Sint-Andries (Brugge);
- 1.13 CVO VTI Brugge;
- 1.14 Cvo MIRAS – VSPW Kortrijk;
- 1.15 Cvo MIRAS (Westhoek -Westkust);
- 1.16 CVO VOLT;
- 1.17 CVO Meise-Jette;
- 1.18 CVO De Oranjerie Diest;
- 1.19 CVO Brussel.

2. Instanties die een attest 'levensreddend handelen' kunnen uitreiken⁵

1-2 Safe
ALERT!
Ambuce Academy Benelux
A.M.T.S.
Arteveldehogeschool
Attentia-CBMT
Preventie & Bescherming
Avicenna
AZ Sint-Elisabeth
Dienst Spoedopname
AZ Sint-Lucas Gent
B2B Services
BNT - Bijscholing Nieuwe Technieken
Brandweer Deinze
Brandweer Overijse
Bruckers Pieter
Centrum Voor Nascholing en Posthogeschoolvorming
Centrum voor Volwassenenonderwijs
LBC-NVK
CLB EDBP vzw
Centrum voor avondonderwijs Antwerpen

---

⁵ De contactgegevens van de instanties voor attest levensreddend handelen vind je op de website van Kind en Gezin: <http://www.kindengezin.be/opleidingen-en-infosessies/sector-en-partners/door-andere-organisaties/kinderopvang/#Levensreddend-handelen-ki>

Centrum voor avondonderwijs Gent
Centrum voor avondonderwijs Gent
Child Care Academy
CVO Brussel
CVO De Oranjerie
CVO LBC-NVK Antwerpen
CVO Meise-Jette
CVO Technicum Noord Antwerpen
CVOTSM
CVO – VSPW Kortrijk
CVO – VSPW - Mol
CVO Vormingsleergang voor Sociaal en Pedagogisch Werk (VSPW) Gent
CVBA Skilliant
CVO VTI Brugge
De Kleine Berg
de Kroon Dominique
de Kroon Katrien
Defensie
Delta Healthcare Consulting
De Vlaamse Hulpdienst
Drenth Angelo
E & I Care
Edugo Campus Lochristi
EHBO Coach
EHBO Expertisecentrum
Erasmushogeschool Brussel
Encora CVO Personenzorg
ERGOTEAM
FestiNurse VOF
Fire Safety Fingers BVBA
Gear Up Safety VZW
Graus Guy
Green Steps
Group Medica
Grupping Geert
HBOV
Health Care Solutions
Health education&training
HEPE
HUB Groepscentrum
Permanente Vorming
Campus Brussel-Erasmus
Het Vlaamse Kruis
HIVSET Vormingscentrum
IDEWE
IMDH
Instituut voor Permanente Opleiding, Wetenschap en Geneeskunde
IODMH

Jacobs Brecht
Kinderdagverblijf
Spijker en De Gelmeltjes
KTA Brasschaat
KTA-GITO Groenkouter
KTA Kortrijk
Campus Drie Hofsteden
Vives HIVB
vdkomma
Lifecare Ambulance Maasland
Lifeguard
Loyens Herwig
Mariaziekenhuis
Martens Danny
Medical Care Training (MCT)
Medi Edu
EHBO-groep Limburg
Andy Geraerts
MEDIWET
MEDI-TRA
Medoh
Meducation@Work
MENSURA
METIS
Nascholing GO!
NMS
OLVI-PIUS X
Opleidingscentrum De Nestor vzw
Opleidingsinstituut
Rescue Belgium
Opleidingscentrum van Solidariteit voor het Gezin
PAULO
Paramedical Assistance
PC Bethanië
PCS
PIBA campus Vesta
Pieter Van Turnhout
(eenmanszaak)
PIVO-Vlaams Brabant
PLOT Limburg
Postma EHBO Opleidingen
PREMED
Provinciaal Veiligheidsinstituut
Recomex bvba
Rode Kruis
Rudi Van Dyck
Safety Education and Support
Securex

Securitas
SERIS Academy – SBD NV
Smpt Arista
Syntra AB
SYNTRA Limburg
SYNTRA
Midden-Vlaanderen
SYNTRA West
TAPEC
Thuisverpleging
Tommy Ballieu
UZ Brussel
Dienst Spoedgevallen
UZ Gent
sector kritieke diensten
UZ Leuven Neonatologie
Van 't Klooster Ron
Vlaamse Reddingscentrale
VIAC vzw
Volwassenonderwijs KISP
Voorter Sonja
VMSG Steunpunt Kinderopvang
Weijs en Hoofopleidingen BV
vzw Werken Glorieux Kinderdagverblijf Kon. Fabiola
Wobra vzw

3. Instanties die een attest 'organisatorisch beheer' kunnen uitreiken

3.1 het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming: Syntra Vlaanderen.

[Terug naar opsomming Bijlagen](#)

Bijlage 3. Lijst met opleidingstitels en bekwaamheidsattesten als vermeld in artikel 5, vierde lid, artikel 6, artikel 7, eerste lid, artikel 8

1. In aanmerking komende opleidingstitels voor een verantwoordelijke voor maximaal achttien kinderopvangplaatsen

- 1.1 een diploma van het secundair onderwijs, uitgereikt door de Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap voor het voltijds secundair onderwijs, dat betrekking heeft op een examenprogramma van de studierichting Personenzorg, specialisatiejaar, met de onderliggende studierichting Kinderverzorging van het voltijds secundair onderwijs;
- 1.2 van het secundair volwassenenonderwijs:
- a) een certificaat Kinderzorg, Begeleider in de Kinderopvang of Kinderzorg/Begeleider Kinderopvang;
  - b) een certificaat Jeugd- en Gehandicaptenzorg;
  - c) een attest kinderbegeleider baby's en peuters, behaald aan een centrum voor volwassenenonderwijs met onderwijsbevoegdheid voor de opleiding Begeleider in de Kinderopvang. Het attest toont aan dat er 18 modules gevolgd zijn uit de opleiding Begeleider in de kinderopvang namelijk:
    - 1) alle theoretische en praktijkmodules "Zorg in de kinderopvang" én "Begeleiding van het jonge kind";
    - 2) de modules 2, 4, 6 en 7 "Begeleiding van het schoolgaande kind";
- 1.3 van het secundair beroeps onderwijs:
- a) een diploma van het derde jaar van de derde graad van de volgende studierichtingen: Kinderzorg, Begeleider in Kinderopvang of Kinderzorg/Begeleider in Kinderopvang;
  - b) een studiegetuigschrift en een kwalificatiegetuigschrift van het zesde leerjaar van de studierichting Kinderverzorging;
  - c) een studiegetuigschrift van het tweede leerjaar van de derde graad van de studierichting Kinderverzorging;
  - d) een brevet van het zesde leerjaar van de studierichting Kinderverzorging;
  - e) een diploma van het derde jaar van de vierde graad van de studierichting Verpleegkunde;
  - f) een diploma van het derde jaar van de derde graad van een naamloos jaar, als bij het diploma een door de verificateur van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming voor waar en echt verklaard attest is gevoegd waarop vermeld is dat het leerplan Kinderzorg volledig is gevolgd;
  - g)⁶ *een diploma van het beroepssecundair onderwijs, een bewijs van onderwijkskwalificatie "kinderbegeleider dual" niveau 4 van de Vlaamse kwalificatiestructuur en niveau 4 van het Europese kwalificatiekader, met inbegrip van de beroepskwalificatie "kinderbegeleider baby's en peuters" niveau 4 van de Vlaamse kwalificatiestructuur en de beroepskwalificatie "kinderbegeleider schoolgaande kinderen" niveau 4 van de Vlaamse kwalificatiestructuur;*
  - h)⁷ *een studiegetuigschrift van het derde leerjaar van de derde graad van het secundair onderwijs, georganiseerd in de vorm van een specialisatiejaar, een*

⁶ punt g) toegevoegd bij MB van 11.10.2018, inwerkingtreding: 1.07.2018

⁷ punt h) toegevoegd bij MB van 11.10.2018, inwerkingtreding: 1.07.2018

bewijs van onderwijskwalificatie "kinderbegeleider dual" niveau 4 van de Vlaamse kwalificatiestructuur en niveau 4 van het Europese kwalificatiekader, met inbegrip van de beroepskwalificatie "kinderbegeleider baby's en peuters" niveau 4 van de Vlaamse kwalificatiestructuur en de beroepskwalificatie "kinderbegeleider schoolgaande kinderen" niveau 4 van de Vlaamse kwalificatiestructuur;

i)⁸ een certificaat, een bewijs van beroepskwalificatie "kinderbegeleider baby's en peuters" niveau 4 van de Vlaamse kwalificatiestructuur en niveau 4 van het Europese kwalificatiekader;

j)⁹ uitgereikt tot en met december 2021: een diploma van het ondernemerschapstraject kinderbegeleider baby's en peuters, uitgereikt door SYNTRA Vlaanderen;

1.4 van het secundair technisch onderwijs:

- a) een diploma van het tweede jaar van de derde graad van de volgende richtingen: Sociale en Technische Wetenschappen, Jeugd- en Gehandicaptenzorg, Bijzondere Jeugdzorg, Gezondheids- en Welzijnswetenschappen, Verpleegaspirant;
- b) een diploma van het secundair-na-secundair Internaatswerking of Leefgroepenwerking;
- c) een diploma van het derde jaar van de derde graad van de richting Internaatswerking of Leefgroepenwerking;

1.5 van het stelsel leren en werken:

- a) een certificaat van de opleiding Begeleider in de Kinderopvang van het deeltijds beroepssecundair onderwijs [*zinsnede opgeheven*¹⁰];
- b) het certificaat Begeleider in de Kinderopvang, behaald in de leertijd;

1.6 van het hoger beroeps onderwijs:

- a) [¹¹] *een attest dat bevestigt dat de graduatsopleiding Orthopedagogie in het hoger onderwijs, inclusief vrijstellingen, met vrucht is voltooid;*
- b) een diploma van gegradueerde in de verpleegkunde;
- c) een diploma van gegradueerde van het studiegebied Sociaal-Agogisch Werk van de volgende studierichtingen: Assistent in de Psychologie, Maatschappelijk Werk, Orthopedagogie, Personeelswerk, Sociaal-Cultureel Werk of Syndicaal Werk;

1.7 van een bachelor of van het hoger onderwijs van één cyclus:

- a) een diploma van een van de volgende studierichtingen uit de studiegebieden Onderwijs, Sociaal-Agogisch Werk en Gezondheidszorg: Pedagogie van het Jonge Kind, Kleuteronderwijs, Lager Onderwijs, Secundair Onderwijs, Gezinswetenschappen, Maatschappelijke Veiligheid, Orthopedagogie, Sociaal Werk, Sociale Readaptatiewetenschappen, *Toegepaste Psychologie, Verpleegkunde, Vroedkunde* [¹²];
- b) een attest dat bevestigt dat voor minstens 120 studiepunten een creditbewijs behaald is, inclusief vrijstellingen, of dat het eerste en tweede studiejaar,

⁸ punt i) toegevoegd bij MB van 11.10.2018, inwerkingtreding: 1.07.2018

⁹ punt j) toegevoegd bij MB van 11.10.2018, inwerkingtreding: 1.07.2018

¹⁰ zinsnede " , uitgereikt vanaf september 2011" opgeheven bij MB van 21.05.2019, inwerkingtreding: 10 dagen na publicatie van MB in het B.S.

¹¹ punt a) vervangen bij MB van 21.05.2019, inwerkingtreding: 10 dagen na publicatie van MB in het B.S.

¹² gewijzigd bij MB van 21.05.2019, inwerkingtreding: 10 dagen na publicatie van MB in het B.S.

- inclusief vrijstellingen, met vrucht zijn voltooid, van een van de studierichtingen, *vermeld in punt a), c), d) en e)* ^[13];
- c) een diploma van een studierichting van het studiegebied Psychologie en Pedagogische Wetenschappen;
  - d) *[14] een diploma van een bachelor in de ergotherapie, een diploma van een bachelor in de revalidatiewetenschappen en kinesitherapie of een diploma van een bachelor in de audiologie en logopedie;*
  - e) een diploma van een bachelor of van het hoger onderwijs van één cyclus gecombineerd met een diploma van leraar. Het diploma van leraar is behaald na het volgen van de specifieke lerarenopleiding;
- 1.8 bepaalde kwalificatiebewijzen die behaald zijn tot een bepaalde einddatum, namelijk kwalificatiebewijzen:
- a) uitgereikt tot en met 31 augustus 2011: een eindstudiebewijs van de postgraduaatsopleiding Leidinggevende in Kinderopvang, georganiseerd door de Arteveldehogeschool van Gent;
  - b) uitgereikt tot en met 1 oktober 2015: een getuigschrift van de postgraduaatsopleiding Verantwoordelijke in Kinderopvang, georganiseerd door de Karel de Grote-Hogeschool van Antwerpen;
  - c) uitgereikt tot en met oktober 2018: een ondernemersdiploma Verantwoordelijke Kinderopvang, uitgereikt door een SYNTRA-centrum, een eindstudiebewijs van de ondernemersopleiding Beheerder Particuliere Opvanginstelling, georganiseerd door het Vlaams Instituut voor het Zelfstandig Ondernemen of een SYNTRA-centrum;
  - d) uitgereikt in 1996 en 1997: een diploma van het tweejarige opleidings- en tewerkstellingsproject voor migrantenvrouwen in de kinderopvang, georganiseerd door VBJK, Vernieuwing in de Basisvoorzieningen voor Jonge kinderen, in samenwerking met het Vlaams Centrum voor Integratie van Migranten en Kind en Gezin;
  - e) behaald vóór 1 september 2008: een attest van de achtdaagse cursus verantwoordelijke van particuliere kinderdagverblijven, georganiseerd door het centrum voor volwassenenonderwijs Vormingsleergang voor Sociaal en Pedagogisch Werk in Kortrijk, en een attest van de achtdaagse cursus dagopvang jonge kinderen, georganiseerd door het centrum voor volwassenenonderwijs Technicum Noord-Antwerpen, afdeling VL0D in Antwerpen.
  - f) *[15] een attest dat bevestigt dat ofwel minstens twee derde van de modules van de graduaatsopleiding Orthopedagogie van het volwassenenonderwijs, inclusief vrijstellingen, met vrucht is voltooid, ofwel het eerste en het tweede studiejaar van de graduaatsopleiding Orthopedagogie in het volwassenenonderwijs met vrucht zijn voltooid.*

1.9 *[16] van een master of van het hoger onderwijs van verschillende cycli:*

---

¹³ gewijzigd bij MB van 21.05.2019, inwerkingtreding: 10 dagen na publicatie van MB in het B.S.

¹⁴ punt d) vervangen bij MB van 21.05.2019, inwerkingtreding: 10 dagen na publicatie van MB in het B.S.

¹⁵ punt f) toegevoegd bij MB van 21.05.2019, inwerkingtreding: 10 dagen na publicatie van MB in het B.S.

¹⁶ punt 1.9 toegevoegd bij MB van 21.05.2019, inwerkingtreding: 10 dagen na publicatie van MB in het B.S.

- a) *een masterdiploma of diploma van het hoger onderwijs van meer dan één cyclus van een afstudeerrichting die behoort tot het studiegebied Psychologie en Pedagogische Wetenschappen;*
- b) *een masterdiploma of diploma van het hoger onderwijs van meer dan één cyclus, gecombineerd met een diploma van leraar, behaald vanaf het schooljaar 2007-2008;*
- c) *een diploma van master in de verpleegkunde en de vroedkunde;*
- d) *een diploma van master in de ergotherapeutische wetenschap of een diploma van master in de revalidatiewetenschappen en kinesitherapie;*
- e) *een diploma van master of Medicine in de jeugdgezondheidszorg;*
- f) *een diploma van master of Science in de logopedische en audiologische wetenschappen.*

2. In aanmerking komende opleidingstitels voor een verantwoordelijke voor meer dan achttien kinderopvangplaatsen

- 2.1 *een bachelordiploma of diploma van het hoger onderwijs van één cyclus als vermeld in punt 1.7, a), c), d) en e) [¹⁷];*
- 2.2 *[¹⁸] een diploma als vermeld in punt 1.9;*
- 2.3 *postgraduat, behaald tot een bepaalde einddatum als vermeld in punt 1.8, a) en b); [¹⁹]*

3. In aanmerking komende opleidingstitels voor de kinderbegeleider

- 3.1 *een kwalificatiebewijs als vermeld in punt 1.1 tot en met 1.9. [²⁰]*

4. In aanmerking komende opleidingstitels voor de personen die vóór 1 april 2014 tewerkgesteld waren als verantwoordelijke of kinderbegeleider

Voor de personen die vóór 1 april 2014 tewerkgesteld waren als verantwoordelijke of kinderbegeleider in een kinderopvanglocatie die hetzij een erkenning, hetzij een toestemming, hetzij een attest van toezicht had van Kind en Gezin, komen naast de kwalificatiebewijzen voor verantwoordelijke, vermeld in punt 1 en 2, of de kwalificatiebewijzen voor kinderbegeleider, vermeld in punt 3, ook de volgende kwalificatiebewijzen in aanmerking:

- 4.1 *een diploma of certificaat van het hoger beroepsonderwijs en van het hoger onderwijs van het korte type voor sociale promotie, met uitzondering van de specifieke lerarenopleiding en het getuigschrift pedagogische bekwaamheid;*
- 4.2 *een diploma van het hoger onderwijs met een of meer cycli, van een bachelor of van een master;*
- 4.3 *een kwalificatiebewijs dat, ten opzichte van een van de diploma's of het certificaat, vermeld in punt 4.1 en 4.2, als gelijkwaardig erkend is door het Vlaams Ministerie van*

---

¹⁷ gewijzigd bij MB van 21.05.2019, inwerkingtreding: 10 dagen na publicatie van MB in het B.S.

¹⁸ punt 2.2 vervangen bij MB van 21.05.2019, inwerkingtreding: 10 dagen na publicatie van MB in het B.S.

¹⁹ punt 2.4 opgeheven bij MB van 21.05.2019, inwerkingtreding: 10 dagen na publicatie van MB in het B.S.

²⁰ punt 3.1 en 3.2 vervangen (door punt 3.1) bij MB van 21.05.2019, inwerkingtreding: 10 dagen na publicatie van MB in het B.S.

Onderwijs en Vorming, Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming, NARIC-Vlaanderen.

5. In aanmerking komende attesten voor organisatorisch beheer

- 5.1 een diploma van verantwoordelijke in de kinderopvang, uitgereikt door een SYNTRA-centrum;
- 5.2 een bachelor of master uit het studiegebied Economische of Toegepaste Economische Wetenschappen;
- 5.3 een master uit het studiegebied Handelswetenschappen en Bedrijfskunde;
- 5.4 een bachelor Bedrijfsmanagement uit het studiegebied Handelswetenschappen en Bedrijfskunde;
- 5.5 een bachelor Pedagogie van het Jonge Kind, op voorwaarde dat de houder een specifieke module heeft gevolgd die gericht is op het ondernemen in de kinderopvang.

6. In aanmerking komende attesten als attest van actieve kennis van het Nederlands

- 6.1 een certificaat Nederlands als Vreemde Taal van de Nederlandse Taalunie;
- 6.2 een bewijs van de Huizen van het Nederlands;
- 6.3 een certificaat van Selor;
- 6.4 een certificaat of een deelcertificaat *van een taalopleiding Nederlands aangeboden door* [²¹] een instantie die erkend is door het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming, en waarop het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming het toezicht uitoefent;
- 6.5 een diploma van een instantie waarvan het Nederlands de onderwijstaal is, die erkend is door het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming;
- 6.6 een certificaat van een onderwijsinstantie die in die hoedanigheid erkend is in het land van herkomst en geaccrediteerd is als taalopleiding Nederlands.

Voor de kinderbegeleider komt naast de attesten, vermeld in punt 5.1 tot en met 5.6, ook het volgende attest als attest van actieve kennis van het Nederlands in aanmerking:

- 6.7 een attest van een instantie die aantoont dat de houder negen jaar lager en secundair onderwijs heeft gevolgd, waarbij het Nederlands de onderwijstaal was.

7. In aanmerking komend na erkenning

Een opleidingstitel die, ten opzichte van een van de opleidingstitels, vermeld in punt 1.1 tot en met 1.7, punt 2.1 en punt 2.2, punt 3.1, als gelijkwaardig erkend is door het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen komt ook in aanmerking.

Een opleidingstitel die, ten opzichte van een van de opleidingstitels, vermeld in punt 1.1 tot en met 1.7, punt 2.1 en punt 2.2, punt 3.1, als gelijkwaardig erkend is krachtens de algemene regeling inzake erkende EU-beroepskwalificaties, komt ook in aanmerking.

[Terug naar opsomming Bijlagen](#)

---

²¹ ingevoegd bij MB van 21.05.2019, inwerkingtreding: 10 dagen na publicatie van MB in het B.S.

Bijlage 4. Voorschriften voor een veilig bed of een veilige wieg als vermeld in artikel 17, 2°

1. Voorschriften voor een wieg zonder markering EN-Europese norm 1130. De voorschriften zijn gebaseerd op de Europese veiligheidsnorm EN-Europese norm 1130.

Onder de wieg verstaan we meubilair gebruikt voor het slapen van baby's tot ze kunnen zitten of mobieler zijn. De binnenlengte van de bodem is maximaal 900 mm lang.

- 1.1 De wieg en het wiegkader zijn stevig en stabiel. Alle onderdelen zijn gemonteerd en dit is gebeurd volgens de gebruiksinstructies van de fabrikant.
- 1.2 Als er wielen zijn, moet je ze kunnen vastzetten.
- 1.3 De afstand tussen de spijlen van de wieg bedraagt tussen 4,5 en 6,5 cm.
- 1.4 De afstand tussen de latten van een lattenbodem bedraagt maximaal 2,5 cm.
- 1.5 De openingen van een rasterbodem zijn maximaal 2,5 cm.
- 1.6 Als de wieg een sluiert of hemel heeft, mag die nooit de luchtcirculatie belemmeren. De sluiert of hemel wordt verwijderd zodra het kind beweeglijker wordt.
- 1.7 De binnenhoogte van de wieg bedraagt minstens 20 cm, gerekend vanaf de bovenzijde van de matras tot de bovenrand van de wand.
- 1.8 Gleuven en openingen zijn tussen 1,2 en 2,5 cm groot of zijn kleiner dan 0,5 cm.
- 1.9 Scherpe hoeken, randen en punten zijn afgerond of bedekt.
- 1.10 De wieg heeft geen kleine onderdelen of dopjes die het kind kan lospeuteren.
- 1.11 Het materiaal waaruit de wieg gemaakt is, is niet beschadigd.
- 1.12 De verf is gif- en loodvrij.

2. Voorschriften voor een kinderbed zonder markering EN-Europese norm 716. De voorschriften zijn gebaseerd op de Europese veiligheidsnorm EN-Europese norm 716.

Onder kinderbed verstaan we bedden voor huishoudelijk gebruik met een binnenlengte tussen 90 cm en 140 cm.

- 2.1 Het bed en het bedkader zijn stevig en stabiel. Alle onderdelen zijn gemonteerd en dit is gebeurd volgens de gebruiksinstructies van de fabrikant.
- 2.2 Het bed heeft vier poten:
  - 2.2.1 Ofwel 2 vaste poten en 2 met wielen
  - 2.2.2 Ofwel 4 met wielen, maar dan moet je er 2 kunnen vastzetten.
- 2.3 De afstand tussen de spijlen van het bed bedraagt tussen 4,5 en 6,5

- cm.
- 2.4 De afstand tussen de latten van een lattenbodem bedraagt maximaal 6 cm.
  - 2.5 De openingen van een rasterbodem zijn maximaal 8,5 cm.
  - 2.6 Voor een kind tot de leeftijd van 6 maanden met de bedbodem in de hoogste stand, is de afstand tussen de bedbodem en de bovenrand van de spijlenwanden minstens 30 cm.
  - 2.7 Voor een kind vanaf 6 maanden of zodra een kind mobieler wordt, met de bedbodem in de laagste stand, is de afstand tussen de bedbodem en de bovenrand van de bedwanden minstens 60 cm
  - 2.8 Gleuven en openingen zijn tussen 1,2 en 2,5 cm groot of zijn kleiner dan 0,7 cm.
  - 2.9 Scherpe hoeken, randen en punten zijn afgerond of bedekt.
  - 2.10 Het bed heeft geen kleine onderdelen of dopjes die het kind kan lospeuteren.
  - 2.11 Het bed heeft geen gaten, groeven, randen of uitsteeksels waaraan een kind zich kan vastklampen of optrekken of waaraan het kind zich kan vasthaken, bv met kledij.
  - 2.12 Het materiaal waaruit het bed gemaakt is, is niet beschadigd.
  - 2.13 De verf is gif- en loodvrij.
  - 2.14 Als het bed een openingsmechanisme heeft, moeten de handelingen om het mechanisme te openen, van elkaar verschillen of als je het bed wel kan openen door dezelfde handeling te verrichten, dan moeten de mechanismen minstens 85 cm uit elkaar liggen.

[Terug naar opsomming Bijlagen](#)

Meer informatie over dit besluit

Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op 28 januari 2017 (10 dagen na publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad, gepubliceerd op 18 januari 2017).

- wijziging bij MB van 15 december 2017: inwerkingtreding op 1 april 2018
- wijzigingen bij MB van 11 oktober 2018: inwerkingtreding op 1 juli 2018
- wijzigingen bij MB van 21 mei 2019: inwerkingtreding 10 dagen na publicatie in het Belgisch Staatsblad

Volledig opschrift wijzigingsbesluiten

- Ministerieel besluit van 15 december 2017 tot wijziging van het ministerieel besluit van 25 november 2016 tot uitvoering van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013, wat betreft een norm voor pedagogische kwaliteit
- Ministerieel besluit van 11 oktober 2018 tot wijziging van het ministerieel besluit van 23 mei 2014 tot uitvoering van het Kwaliteitsbesluit Buitenschoolse Opvang van 16 mei 2014 en tot wijziging van artikel 5 van het ministerieel besluit van 27 februari 2014 ter uitvoering van artikel 8, 11, 40, 43 en 73, van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013, wat betreft de kwalificatiebewijzen en attesten, en het ministerieel besluit van 25 november 2016 tot uitvoering van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013 – B.S. 05.11.2018
- Ministerieel besluit van 21 mei 2019 tot wijziging van het ministerieel besluit van 23 april 2014 tot uitvoering van het Subsidiebesluit van 22 november 2013, wat betreft het opvragen van gegevens over de flexibele openingstijden en dringende kinderopvang en wat betreft het individuele verminderde tarief voor tienermoeders, en tot wijziging van het ministerieel besluit van 25 november 2016 tot uitvoering van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013, wat betreft de kwalificaties